

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор Харківської державної
академії дизайну і мистецтв
проф. Олександр СОБОЛЄВ

«» _____ 2024__ р.

ВИСНОВОК

ПРО НАУКОВУ НОВИЗНУ, ТЕОРЕТИЧНЕ ТА ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЇ

Чжан Чже

«Натюрморт у жанрово-видовій структурі китайського мистецтва: еволюція, типологія, майстри», поданої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» (галузь знань 02 – Культура і мистецтво).

Дисертація Чжан Чже «Натюрморт у жанрово-видовій структурі китайського мистецтва: еволюція, типологія, майстри» виконана на кафедрі теорії і історії мистецтв Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Тема дисертації затверджена вченою радою ХДАДМ (протокол № 2 від 05 грудня 2019 року).

У попередній експертизі дисертації, проведеній на базі кафедри теорії і історії мистецтв ХДАДМ, беруть участь двоє рецензентів: Ковальова Марія – канд. мистецтвознавства, доцентка, завідувачка кафедри живопису Харківської державної академії дизайну і мистецтв, Тарасов Володимир Володимирович – канд. історичних наук, доцент, доцент кафедри методологій крос-культурних практик Харківської державної академії дизайну і мистецтв.

За результатами аналізу змісту дисертаційного дослідження Чжан Чже, поданих до розгляду наукових публікацій за темою дисертації, а також враховуючи підсумки публічної презентації здобувачем наукових результатів дисертації, яку проведено на кафедрі теорії і історії мистецтв 19 жовтня 2024 р., визначено наступне:

1. Актуальність теми дисертації. Натюрморт є одним із важливих жанрів мистецької пропедевтики та творчої практики. Присутність у традиційному китайському мистецтві зображень, які співвідносні з поняттям «натюрморт», порушує питання, пов'язані з формуванням та визначенням жанрів, їх ознак та співвіднесення з жанровими характеристиками інших

художніх систем світу, що є одними із засадничих в теорії та історії образотворчого мистецтва. Крім того, аналіз жанрової системи певної національної школи живопису дає не тільки розуміння художнього процесу як такого, а й ціннісних аспектів культури у її духовному та матеріальному вимірах. Натюрморт у зазначеному сенсі не є виключенням, однак його китайська версія залишається на маргінесах сучасних досліджень. Вивчення надбання майстрів у галузі натюрморту, його провідних композиційних моделей, семантики, художніх особливостей, дозволяє заповнити фактографічні прогалини у загальній історії мистецтва, сформувані нове, більш об'ємне бачення мистецького процесу

2. Зв'язок теми дисертації з науковими програмами, планами, темами університету та кафедри. Дисертація виконана відповідно до плану підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації кафедри теорії та історії мистецтв Харківської державної академії дизайну і мистецтв.

3. Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів.

Дисертаційне дослідження актуалізує проблематику жанрово-видової структури мистецтва Сходу та здійснене самостійно. Наукові гіпотези, спостереження, порівняння і сформульовані висновки відображають особистий погляд авторки, є результатом узагальнення як власного творчого і педагогічного досвіду, так і переосмислення наукового доробку попередників. З чотирьох статей, опублікованих у фахових виданнях України, дві публікації є одноосібними, одна у співавторстві з А. Корневим (авторська частина – аналіз праць, опублікованих китайською та англійською мовами), одна з С. Рибалко – керівницею семінару з арт-орієнталістики, у якому дисертантка брала участь протягом 2022-2024 рр. (авторська частина – збір матеріалу, аналіз мистецьких творів).

4. Новизна основних результатів дисертаційного дослідження полягає в тому, що вперше висвітлено еволюцію натюрморту та пов'язаних і ним мотивів у китайському живописі; визначено специфіку та типологію китайського натюрморту в традиційному живописі, окреслено його символіку та призначення; висвітлено вплив композиційних моделей китайського натюрморту на розвиток відповідних мотивів у країнах Східної Азії. Дисертація є самостійною, оригінальною роботою. Висновки й положення наукової новизни, викладені в дисертації, отримані автором особисто.

5. Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів та запропонованих автором рішень, висновків, рекомендацій. Наукові результати та запропоновані авторкою висновки спираються на її самостійні дослідження. Авторка проаналізувала значний обсяг творів з таких провідних музеїв світу, як Національний музей Гугун в Пекіні, Національний музей-палац

в Тайбей, Національний музей в Шанхаї, Музей історії в Тайбей, Музей образотворчого мистецтва в Бостоні, Музей Вікторії та Альберта в Лондоні, Музей Гіме в Парижі, Метрополітен у Нью-Йорку, Музей образотворчого мистецтва імені Богдана та Варвари Ханенко та приватних колекцій. Крім того до джерельної бази роботи залучено каталоги найбільш потужних та авторитетних аукціонних домів (Sotheby's, Christie's, Bonhams).

Дисертантка опрацювала матеріали дослідницьких праць; критично зіставляючи еталонні твори та результати формально-стилістичного аналізу здійснила верифікацію окремих творів. Підтвердженням достовірності наукових положень дослідження є додаток у вигляді альбому ілюстрацій. Наукові положення дисертації апробовані на 9-ти Всеукраїнських і Міжнародних наукових та науково-практичних конференціях. Текст дисертації та публікації за темою підтверджують достовірність і наукову новизну отриманих результатів. Об'єкт і предмет дисертації та обрана проблематика відповідають паспорту спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація».

6. Теоретичне та практичне значення одержаних результатів полягає у можливості їх використання при розробці підручників, лекційних курсів, навчальних посібників з історії світового мистецтва, мистецтва країн Сходу, художньої культури. Результати та матеріали дослідження збагачують вітчизняне мистецтвознавство, доповнюючи загальну картину розвитку жанрів новими фактологічними матеріалами; розширюють базу аналогів і творчих підходів у рішенні натюрморту, що є важливим для педагогічної та творчої практики.

7. Апробація результатів дослідження. Матеріали дослідження оприлюднені та апробовані у виступах на 9 Міжнародних і Всеукраїнських наукових та науково-практичних конференціях:

Міжнародна наукова конференція (Харків, Харківська державна академія культури, 18-19 квіт. 2024 р., доповідь: *Китайські мотиви в системі розписів музею-садиби в селі Самчики*); Міжнародна наукова конференція (Харків, Харківська державна академія культури, 20-21 квіт. 2023 р., доповідь: *Натюрморт у китайському живописі: Джузеппе Кастільйоне, його учні та послідовники*); Міжнародна наукова конференція «Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку» (Харків, Харківська державна академія культури, 18-19 листопада 2021, доповідь: *Мотив «Ста старожитностей» в китайському мистецтві: символіка, репрезентації.*); І Міжнародна науково-методична конференція «Сходознавство. Актуальність та перспективи» (Харків, Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, 20 березня 2020р., доповідь: *Натюрморт у сучасному*

китайському мистецтві: основні тенденції розвитку) ; Міжнародна наукова конференція «Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку» (Харків, Харківська державна академія культури, 26-27 листопада 2020, доповідь: «Скарби інтелектуала» в китайському традиційному живописі) ; Міжнародна наукова конференція «Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку» (Харків, Харківська державна академія культури, 21-22 листопада 2019, доповідь: Натюрморт у китайському живописі); Всеукраїнська науково-теоретична конференція молодих учених (Харків, Харківська державна академія культури, 19–20 травня 2022 р. доповідь: Китайська порцеляна у живописних візіях Сходу та Заходу); V Всеукраїнська науково-методична конференція з міжнародною участю «Сходознавство. Актуальність та перспективи». (Харків, Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, 15 квітня 2021 р., доповідь: Натюрморт у жанрово-видовій структурі китайського мистецтва) ; Всеукраїнська науково-теоретична конференція молодих учених (Харків, Харківська державна академія культури, 23–24 травня 2020 р., доповідь: Натюрморт у творчості Пань Юйлян).

8. Повнота опублікування результатів дисертації та особистий внесок здобувача до всіх наукових публікацій, опублікованих із співавторами та зарахованих за темою дисертації. Основні результати дисертації були оприлюднені у наукових фахових виданнях України:

1. Чжан Чже. Натюрморти Джузеппе Кастільйоне як синтез східної та західної традицій. *Art & Design*. № 4 (20). 2022. С. 121-132 DOI:10.30857/2617-0272.2022.4.11.

2. Чжан Чже. Флористична композиція в китайському образотворчому мистецтві доби Цін (1644-1912). *Art & Design*. № 3 (23). 2023. С. 191-206 DOI:10.30857/2617-0272.2023.3.16

3. Рибалко С., Чжан Чже. Репрезентації натюрморту в китайському живописі першої половини ХХ ст. : Шанхайська школа. *HUDPROM. The Ukrainian Art and Design Journal*. 2023. № 1. С.66-77 DOI: <https://doi.org/10.33625/hudprom2023.02.066>

4. Чжан Чже, Корнєв А.Ю. Китайський натюрморт у сучасному науковому дискурсі. *Український мистецтвознавчий дискурс*. 2023. №1. С.55-61. DOI: <https://doi.org/10.32782/uad.2023.3.7>

Праці, які підтверджують апробацію результатів дисертації

5. Чжан Чже. Китайські мотиви в системі розписів музею-садиби в селі Самчики. *Матеріали міжнар. наук. конф. 18-19 квіт. 2024 р.* / Харків. держ. акад. Культури. Харків, 2024. С. 258-260.

6. Чжан Чже. Натюрморт у китайському живописі : Джузеппе Кастільйоне, його учні та послідовники. *Матеріали міжнар. наук. конф. 20-21 квіт. 2023 р.* / Харків. держ. акад. Культури. Харків, 2023. С. 287-288.

7. Чжан Чже. Китайська порцеляна у живописних візіях Сходу та Заходу. *Матеріали всеукраїнської науково-теоретичної конференції молодих учених 19-20 травня 2022 р.* / Харків. держ. акад. Культури. Харків, 2022. С. 286-287.

8. Чжан Чже. Натюрморт у жанрово-видовій структурі китайського мистецтва. *Сходознавство. Актуальність та перспективи. Тези доповідей V Всеукраїнської науково-методичної конференції з міжнародною участю 15 квітня 2021 р. X.* : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2021. С. 108-110

9. Чжан Чже. Мотив «Ста старожитностей» в китайському мистецтві: символіка, репрезентації. *Матеріали міжнар. наук. конф. 18-19 листопада 2021* / Харків. держ. акад. Культури. Харків, 2021. С. 390-392

10. Чжан Чже. Натюрморт у сучасному китайському мистецтві: основні тенденції розвитку. *Сходознавство. Актуальність та перспективи. Тези доповідей I Міжнародної науково-методичної конференції, 20 березня 2020р.* – X. : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2020. С. 170-17

11. Чжан Чже. «Скарби інтелектуала» в китайському традиційному живописі. *Матеріали міжнар. наук. конф. 26-27 листопада 2020* / Харків. держ. акад. Культури. Харків, 2020. С. 409-410

12. Чжан Чже. Натюрморт у творчості Пань Юйлян. *Матеріали всеукраїнської науково-теоретичної конференції молодих учених 23-24 травня 2020 р.* / Харків. держ. акад. Культури. Харків, 2020. С. 266-267.

13. Чжан Чже. Натюрморт у китайському живописі. *Матеріали міжнар. наук. конф. 21-22 листопада 2019* / Харків. держ. акад. Культури. Харків, 2019. С. 399-400

Публікації, які додатково відображають наукові результати дисертації

14. Корнев А., Чжан Чже. Предметний світ у традиційному китайському живописі. *Культура України : зб. наук. пр.* Харків : ХДАК, 2022. Вип. 78. С. 119-125. DOI: <https://doi.org/10.31516/2410-5325.078.15>

УХВАЛИЛИ:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертаційного дослідження Чжан Чже на тему «Натюрморт у жанрово-видовій структурі китайського мистецтва: еволюція, типологія, майстри».

2. Вважати, що за актуальністю, проблематикою, змістом, ступенем

наукової новизни, теоретичною та практичною цінністю здобутих результатів, обґрунтованістю висновків дослідження дисертація Чжан Чже «Натюрморт у жанрово-видовій структурі китайського мистецтва: еволюція, типологія, майстри» повністю відповідає науковому профілю спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація», вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 26 березня 2016 року № 261, та пункту 11 Порядку присудження ступеня з присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44.

3. На підставі розгляду дисертації, наукових публікацій та апробацій дослідження, а також за результатами публічної презентації наукових результатів дисертації рекомендувати дисертацію Чжан Чже на тему «Натюрморт у жанрово-видовій структурі китайського мистецтва: еволюція, типологія, майстри», за спеціальністю 023 – «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді.

ГОЛОВА

фахового семінару:

ШУЛІКА Вячеслав Вікторович,
Гарант Освітньо-наукової програми
«023 Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація»
кандидат мистецтвознавства, доцент,
завідувач кафедри реставрації та експертизи
творів мистецтва ХДАДМ

Онлайн сервіс створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

ПРОТОКОЛ

створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 12:59:29 30.10.2024

Назва файлу з підписом: Висновок_фахового_семінару_19_10_2024_Чжан.pdf

Розмір файлу з підписом: 197.8 КБ

Перевірені файли:

Назва файлу без підпису: Висновок_фахового_семінару_19_10_2024_Чжан.pdf

Розмір файлу без підпису: 164.0 КБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: ШУЛІКА ВЯЧЕСЛАВ ВІКТОРОВИЧ

П.І.Б.: ШУЛІКА ВЯЧЕСЛАВ ВІКТОРОВИЧ

Країна: Україна

РНОКПП: 2788518290

Організація (установа): ФІЗИЧНА ОСОБА

Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 13:59:28 30.10.2024

Сертифікат виданий: КНЕДП АЦСК АТ КБ "ПРИВАТБАНК"

Серійний номер: 5E984D526F82F38F04000000455C3101E86BA404

Алгоритм підпису: ДСТУ 4145

Тип підпису: Удосконалений

Тип контейнера: Підписаний PDF-файл (PAdES)

Формат підпису: З повними даними для перевірки (PAdES-B-LT)

Сертифікат: Кваліфікований

Версія від: 2024.10.24 15:00